

11. Kép Mellékletek

1.számú melléklet. A „Láss Minket Alternatív Divatbemutató” A képen egy elektromos kerekesszékes személy húz egy kerekekkel felszerelt átalakított ülőmobilban ülő személyt, mint egy lehetséges együttműködés, és újra gondolt eszköz használat.

1. ábra Forrás: Bányai Borbála – Fazekas Ágnes Sarolta – Sándor Anikó – Hernádi Ilona (2019): Szabálytalan kontúrok. Fogytékosságtudomány Magyarországon. Eötvös Loránd Tudományegyetem Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Kar. Letöltés helye: <https://www.eltereader.h>

2.számú melléklet „A Hallás Társaság Alapítvány szemléletformáló alkalmának eredményei, Béla a hallókaember, Fotó: Hallás Társasága Alapítvány

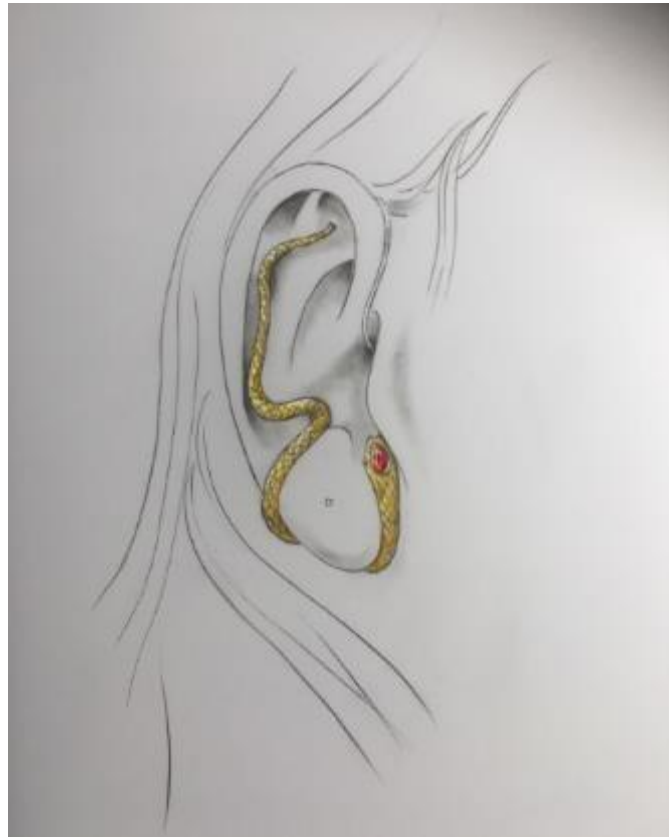
2. ábra Forrás: [instagram.com](https://www.instagram.com/p/CCAfpHgnd8z/) (2021): hallastarsasag. Letöltés helye: <https://www.instagram.com/p/CCAfpHgnd8z/>.
Letöltés ideje: 2021.04.12.

3.számú melléklet **Együttható Egyesület és a Here We Are csapat iskolai szemléletformáló kézműves foglalkozásai használaton kívüli audiológiai hulladékból, Fotózta: Szentpétery Elemér**

3. ábra személetformáló tárgyak hallássegítő segédeszközök felhasználásával újragondolva

4.számú mellékletek *Olesja Grant és Jacqui Larsson együttműködése képekben*

4.ábrák Forrás: Jacqui Larsson Fine Jewellery (2021): Bejewelled Snake Ear Clip. Letöltés helye: <https://www.jacquilarsson.com/bspoke-jewellery-london/case-study-bspoke-jewelled-ear-clip-hearing-aid/>

5.számú melléklet **Halló társak, akik a hallássegítő eszközt használó gyermekek barátai lehetnek, Fotózta: Csizik Balázs**

5. ábra Vikárius Réka: Inklusíve hallótársak: <https://hypeandhyper.com/inclusive-hallotarsak/>

6. számú melléklet **Dress Coding projekt.** Fotózta: Noel Szilveszter Dömök, A folyamatról készült videó megtekinthető: Dress-coding youtube csatornán <https://www.youtube.com/watch?v=xRwZCPmEq8A>

6. ábra Forrás: https://www.instagram.com/p/CM2M_tjKDy/

7.számú melléklet. **Ujvári Jázmin** korzet festő által használaton kívül csípőmerevítőre festett hallássegítő eszközök, szemléletformálási kísérlet. **Fotózta: Papp Eszter**

Jázmin gondolatai az alkotói folyamatról:

„Összességében egyébként élveztem a dédimnek is volt hallókészüléke, de sosem néztem meg közlőrl. Kicsit kimozdított ebből a korzettes komfortzónámból.”

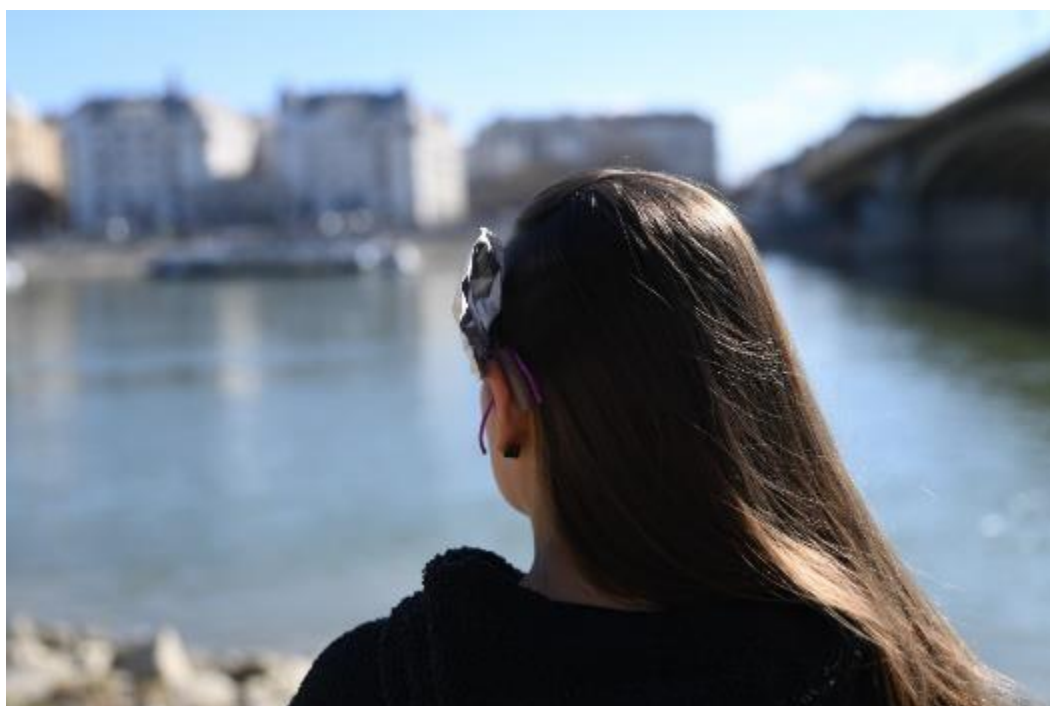
Formailag a hallókészülékekkel kapcsolatban:

„szerintem tök jól ki lett találva a formája, hogy így illeszkedik a fülhöz.”

7. ábra a dolgozatíró magántulajdonában lévő tárgy

8. számú melléklet **Lettner Krisztina által készített fotó a Csozó Gabriella által vezetett Kontakt Fotóművészeti Kurzus egyik alkalmán a dolgozat írójával közös művészeti tevékenység**

„A fotósnek ezzel a képpel sikerült kifejezni az egyik számomra fontos dolgot, hogy a hallássegítő eszközömmel természetes, szoros összhangban vagyunk, és néha megérdemel egy kis díszítést.” (Papp Eszter Andrea, 2021)

8. ábra dolgozat írónál publikálatlan fotó fotózta Lettner Kriszta

9.számú melléklet **Széchenyi Kinga által készített fotó a Csozó Gabriella által vezetett Kontakt Fotóművészeti Kurzus egyik alkalmán a dolgozat írójával közös művészeti tevékenység**

„Ezen a képen szerintem jól sikerült vissza adnia a fotósnek, hogy a hallássegítő eszközök lehetnek mókások, inspirációt adnak, és lehet rájuk szeretettel tekinteni.” (Papp Eszter Andrea 2021)

9. ábra dolgozatírónál publikálatlan fotó, fotózta Széchenyi Kinga

10.számú melléklet **Fotózta: Kompán Julianna Hallássegítő eszközzel való barátkozás egy csajos nap a hallókészülék díszek fotózásával telt**

10. ábra ékszerek a dolgozatírónál magántulajdonban, fotózta Kompán Julianna

12. Interjú Mellékletek

1. interjúalany

Interjúrészlet leírása:

Hallássegítő eszközre ékszertervezés, hallásvesztési trauma feldolgozása, és hallássegítő eszköz destigmatizálása az ékszer megtervezésével

Interjúfelvétel időpontja: 2020.05.18.

Interjúfelvétel módja: online zoom meeting formájában

Interjúkészítő: Papp Eszter Andrea

Interjúalany: Jacqui Larrison Nagy Britanniában élő ékszertervező

Interjúzás nyelve: angol, hangzó- és írott magyar

Az interjúkészítést 2 írótolmács segítette

Eszter: Ismertél korábban hallókészüléket viselő személyt mielőtt találkoztál Olesja Grant-al?

- Did you know a person who had been using a hearing aid before you met Olesja Grant?

Jacqui: Igen. A férjem unokatestvére volt, de nem beszéltem vele a gyakorlati dolgokról és arról, milyen hallókészüléket viselni, hanem csak Olesjával beszéltem erről. Ismertem másokat is, akik hallássérültek voltak, de nem beszéltem erről velük, de sok mindenkit ismertem, akik hallókészüléket viseltek.

Eszter: Milyen volt megismerni a helyzetét? - What was it like to get to know her situation?

Jacqui: Csodálatos. Olesja nagyon közeli barátom, decemberben itt volt nálunk karácsonyfát díszíteni, és nagyon jól megismertem őt. Ő váratlanul hallássérült lett 6 évvel ezelőtt, és először elutasította a hallókészüléket; ez hatott a mentális egészségére, de amikor elfogadta, akkor megváltozott az élete, kinyílt neki a világ és ezért szerette volna, hogy ékszer legyen a hallókészülékből, hogy ezáltal megmutassa a világnak.

Eszter: Milyen volt a segédeszközt megismerni, milyen érzés volt, voltak-e aggodalmaid a projekt kapcsán? Ha igen, mik voltak ezek? - What was it like to get to know about the hearing aid, how did you feel about it, did you have any concerns about this project? If so, what were these concerns?

Jacqui: Sok. Szeretnék, hogy részletekben válaszoljak, hogy könnyebb legyen leírni?

Eszter: Igen.

Jacqui: Amikor Olly megkeresett, azt szerettem volna, hogy gyémánt legyen a hallókészülékében, és féltem, hogy attól nem működne a készülék. Meg gondoltam, hogy majd egyszer a jövőben le kéne cserélni, ahogy a hallókészülékeket szokták. Emiatt kellett találnunk egy olyan megoldást, ami kompatibilis lenne egy hallókészülék viselésével. Nagyon ijesztő projekt volt, mert semmi hasonlót nem csináltak korábban, így nem volt hova nyúlnom.

Eszter: Ha nem találkoztál még ilyen projekttel, akkor mi inspirált, hogyan indultál el ezen az úton?

Jacqui: A megrendelőm, Olly nagyon inspiráló, ő tudta mit szeretne elérni, de nem tudta, hogy nézzen ki az ékszer. Nagyon sokat kerestem, sok motívumot, szimbólumot, és amikor elkezdtem kígyókat keresni, mert szerettem volna valami gardedámot, ami védi a fülét, és felhívja a figyelmet a fülre, és a kígyó nagyon jó szimbólumnak tűnt. A mitológiában, irodalomban a világon mindenhol jelen van a kígyó, minden kultúrában megtalálható. De ami megragadott, hogy a kígyóknak nincs füle, nem azzal hallanak. És ez már nagyon megfogta az ügyfeletem is. Így kerestünk valamit, ami egy kreatív nézőpontból közelíti meg ezt a témát.

Jacqui: Még valamit szeretnék megemlíteni. Néha az inspiráció a legváratlanabb helyekről érkezik. Londonban sétáltam, amikor az Orvosi Társasággal találkoztam. A Cedeceous-t használták, tudod, a két kígyót, ahogy összetekerednek. Ezért is szerettem meg nagyon a kígyót, ami a gyógyulást is szimbolizálja. Ő is meggyógyult, mert 2 évig elutasító volt a készülékkel.

Eszter: Hogyan kerültél kapcsolatba azzal, akinek az ékszert készíttetted? (ő keresett meg? Mi volt a kérése, amivel megkeresett?) - How did you get in touch with who you made the jewelry for? – Did she contact you? (What was her request she contacted you with?)

Jacqui: Azt szerettem volna, hogy feldobjuk a hallókészülékét. A szemüvegre azt mondjuk, hogy szexi is lehet, ha csinos, nem csak arra való, hogy jobban lássunk vele. Akkor miért ne lehetne egy hallókészülék is ilyen? Szóval nem volt kiforrott az ötlete még akkor, de ezen a vonalon indultunk el. Ezt imádom, szerintem nagyon szuper, hogy ilyen dolgot csináltunk. Nem bánnád, ha készítenék egy fotót és feltenném instagramra? Köszönöm! Add meg az instagram nevedet, mert akkor betaggellek a posztban.

Eszter: Módosítottatok az eredeti elképzelésen a kivitelezés során? - Have you changed anything about the original idea during the production(/creation) of the clip?

Jacqui: Nem nagyon, egyszer mikor eldöntöttük, hogy kígyó legyen, mert tetszett Ollynak. Mert a kígyónak két oldala van, egy jó és egy gonosz. Valaki tiszteli, valaki fél tőle, de lehet védelmező is. De az a tény, hogy a kígyónak nincs füle, ez fontos volt számára. És tudtuk, hogy ez a jó szimbólum. Praktikus nézőpont volt, mert mindent kézzel készítettünk. Először viasszal vettünk mintát, és egy ezüst prototípust készítettünk, mert a fül formája olyan egyedi, mint az ujjlenyomat, ezért kellett előbb ezüstből prototípus, hogy pontosan passzoljon, mert aranyból drága lett volna. Fontos volt, hogy pontosan levegyük a mintát, és utána tettünk gyémántot az ékszerbe. Amikor majdnem kész volt, és csiszoltuk, akkor gyönyörű volt, és utána kellett a textúráját változtatni, hogy kígyóbőrszerűnek nézzen ki, és azt nem lehetett visszacsínálni, ha elrontjuk, de fontos volt, hogy ne legyen sima bőre a kígyónak. És kézzel kellett kifaragni, ezért a folyamat előtt megálltunk, és átgondoltuk. De nagyon biztosak voltunk abban, hogy jól fog állni a fülében és a dizájn is szép legyen. Eszter biztos értékelné fogod, hogy Nagy-Britanniában az ékszerek belsejébe belenyomják, hogy ki készítette, hány karátos, melyik évben készült. És amikor a kígyót csináltuk, akkor kérdezték, hogy várnánk-e még pár napot, mert van itt egy srác, aki születése óta siket. És mondtuk, hogy persze, próbáljuk ki Izraelből, Kanadából, Új-Zelandról, a világ minden tájáról megkerestek, de nem tudom, hogyan tudták, hogy ez létezett. A világon nagyon sok siket él. Olly nagyon dedikált volt, hogy elterjessze a híret.

11. Fotódokumentáció az interjúról Larsson közösségi instagram oldalán

(<https://www.instagram.com/p/CAVtG98Fqmv/>)

2. Interjúalany

Teljes interjú leírása:

Az ékszertervezési folyamat, és hallássegítő eszközzel való aktivizmus a tervezett ékszer segítségével.

Interjúkészítő: Papp Eszter Andrea

Interjúalany: Olesja Grant Nagy Britanniában élő egyedi hallásállapottal élő személy

Interjúfelvétel időpontja: 2020.06.10.

Interjú módja: online zoom meeting formájában

Interjúzás nyelve: angol, hangzó- és írott magyar

Az interjúkészítést 2 írótolmács segítette

Eszter: hallásvesztés feldolgozásának folyamata – the process of accepting the hearing loss

hogyan lehet a hátrányt előnnyé kovácsolni, esetleg divattá alakítani? – How is it possible to turn a disadvantage into an advantage, possibly into fashion?

Érintett (Olesja Grant): Bocsi, csak a zoom újraindította magát, és most a telefont kellett bekapcsolnom.

Olesja: Jól láttok, hallotok?

Tolmács: Igen.

Olesja: Szuper, lassan próbálok beszélni.

Eszter: Mindennap hordod a hallókészülékékszert?

Olesja: **Nagyon drága ahhoz, hogy mindennap hordjam. Csak akkor hordom, amikor szeretnék szépnek és különlegesnek mutatkozni,** vagy amikor szeretném felhívni rá a figyelmet, hogy az emberek rákérdessenek, hogy mi ez.

Eszter: Van számodra a készüléknek olyan funkciója, hogy hallod vele a hangokat? Ha igen miért, ha nem, miért? /Does the aid have a hearing function for you?/ If yes, why, if no, why not?

Olesja: Azt gondolom, hogy inkább pszichológiai szempontból az elfogadás, hogy magamat mutatom a világnak, úgy, ahogy vagyok. Az arany dísz nem része a hallókészüléknek, de azért, mert díszíti a fülem, így tudom kifejezni magam, ez a kapcsolat magammal. Ez egy gyógyító folyamat magamnak. A szívemet gyógyítja, így tudom mutatni másoknak is, hogy vannak bizonyos szükségleteim. Ez az ékszer olyan, mint egy "tolmács", "fordító", ami mutatja a külvilágnak, hogy milyen is vagyok én.

Eszter: Van hiányérzeted, ha nem teszed be a hallókészülékedet? - When you don't put on your hearing aid, do you have a feeling of lack? Do you miss it?

Olesja: Igen. Nagyon más ember vagyok, amikor nem rakom fel a hallókészüléket, úgy érzem, nem tudok kommunikálni, azt érzem, hogy mikor beszélek másokkal, hogy minden teljesen néma körülöttem. Ez teljesen olyan, mint egy szokás nálam, egy napi rutin, mint a fogmosás, fésülködés stb., és ha felrakom a készüléket, akkor érzem, hogy mehetek emberek közé. Ha nem veszem fel, nem hallom olyan élesen a hangokat, jobban megterheli az agyamat is, hogy jobban kell figyelnem. Válaszolva a kérdésedre, akkor nem csak fizikailag, hanem érzelmileg is fontos nekem hordani.

Eszter: Nekem is hasonló. Milyen lenne, ha elromlana, és nem tudnád hordani; hogyan érintene téged? - How would it affect you, what would it feel like if the hearing aid went bad and you couldn't wear it for days or for weeks?

Olesja: Egyrészt, nem akarom, hogy ez megtörténjen. Ezt elkerülöm, mert mindig van nálam elem, tartalék készülék, szóval először is mindig próbálom megelőzni az ilyen helyzeteket. Másrészt, ha ez megtörténne, akkor felkészületlenül érne, hogy a világban helyt tudjak állni, mert nem hallom a hangokat. De elfogadtam magam, tudok erről beszélni, és el tudtam mondani a környezetemnek, hogy ilyenkor ne beszéljenek hozzám, ha nincs rajtam a készülék, mert szükségem van a hangra a megértéshez. De nagyon remélem, hogy nem lesz erre soha alkalom. Nem szeretném, hogy megtörténjen.

Eszter: Mert nem tudsz szájról olvasni, mert később szerezted a hallássérülést?

Olesja: Igen. 5 évvel ezelőtt vesztettem el a hallásom, 35 évesen. Nem volt szükségem jelnyelvre, szájról olvasásra korábban. A szájról olvasás most már természetessé vált, de most a maszkok miatt nagyon nehéz, nehéz érteni, mert az értés nem csak szájról olvasás. Meg nem csak hallás. Hanem szájról olvasás, az arc figyelése, hallás, és értés. Ezek együtt működnek az

agyban, így egyben olvassuk az arcot, az érzelmekkel együtt, és úgy értjük meg a mondanivalót. A maszk ezt lehetetlenné teszi, hiszen az egész arcra szükség van. Más hallani és más megérteni.

Eszter: A hallókészüléket a tested részének tartod? Tehát úgy, mint mondjuk egy testrészedet olyan szorosan kapcsolódik hozzád vagy távolabb állsz tőle? - Do you consider the hearing aid as part of you body? Is it like an actual body part for you or not that close? (not like an actual body part)

Olesja: Számomra ez olyan, mint egy cyber extension (mechanikai, kibernetikus kiegészítő) a testemen. Önmagam elfogadása. Az ember a technológiát használja, a technológia segít összekapcsolni a különböző érzékszerveinket, testrészeinket. Ha valahol a testünk cserben hagy minket, akkor kapcsolatot tud teremteni az agyunk és a különböző testrészeink között. Pl. a szemünkkel is akár. Én ezt egy ilyen természetes kibernetikus kiegészítőnek tartom. Szeretek magamról úgy gondolkodni, mint egy “robot”, aki “kibernetikus.”

Ez olyan, mint egy kiegészítője a testemnek. Tudom milyen érzés nélkülözni, és milyen, amikor rajtam van. Ez olyan, mint egy természetes lehetőség, hogy viseljem vagy nem. Ez egy kapcsolat a világgal, és persze nehéz azokkal, akiknek nincs gond a hallásukkal. Tehát nekem van lehetőségem, az én döntésem, hogy felveszem vagy nem. És előnyöm származik belőle, ha van. És ha csendet akarok, akkor leveszem, ha embereket akarok magam köré, akkor felveszem.

A munkám, az üzletem mind azon múlik, hogy mennyire vagyok magabiztos, a hallókészülék pedig magabiztosságot ad nekem. A plusz magabiztosság is a gyógyulás része, ezt is mutatja ez. A technológia így lehet művészet és egy döntés, hogy szeretném-e hordani vagy sem. Köszönöm, remélem, hogy ez így nem túl bonyolult, ahogy fogalmaztam.

Eszter: Megpróbálkoztál már a hallókészülék díszítésével, átalakításával? Ha igen, milyen módon? - Have you ever tried to decorate or remodel your hearing aid? If yes, how?

Olesja: Az én hallókészülékem már alapból ilyen elegáns színű, és kicsi. Amit szeretek ebben, hogy alapból van színe. Ezt a szín alapján választottam, platina arany, olyan pezsgőszínű. Alapból színezett, de a hallásvesztésem miatt szerettem volna még jobban kiemelni. Ha nem lenne lábam, akkor azt szeretném, hogy gyémántból legyen műlábam. Vagy különleges fából legyen, amit lehet dekorálni. Ez persze a személyiségemből fakad, mert művészlélek vagyok.

De fontos, hogy elfogadd a tested, a sorsod, és hogy ebből művészet legyen. Nagyon szeretem dekorálni, ezért vettem fel a kapcsolatot Jacqui-vel, hogy díszítsük, gyémántot tegyünk bele, vagy ilyesmi, mert azt szerettem volna, hogy különleges legyen. Nagyon szerettem volna, hogy a világ felé látható legyen a hallókészülékem. És még egy dolog: a hallókészülék gyártók nagyon kicsi készülékeket csinálnak, a fül mögé, hogy ne látszódjon, mert tudják, hogy stigmatizáció társul hozzájuk. És hogy diszkrét legyen, ez a kulcsszó mindig, hogy diszkrét legyen, ne lássa senki. De én nem akartam, hogy diszkrét legyen, lófarkban hordom a hajam, hogy látszódjon, mert ez a technológia a stigmatizáció miatt alakul így, hiszen nem akarják, hogy látszódjon, hiszen így készítik a gyárak ezt.

Eszter: Ó ez gyönyörű!! Imádom!

Olesja: Észrevettem a fülbevalót és nagyon szeretem az ilyen nagy fülbevalókat! Szuper, tetszik! Nagyon fontos, hogy a saját kezünkkel készítsünk valamit, ami hozzánk kötődik, mert ez is egy természetes gyógyítási folyamat saját magunk számára. Szuper, gyönyörű!

Eszter: Nekem ez a nagyon pici kis karika, az rögtön segített abban, hogy megkérdezzék tőlem, hogy ez micsoda.

Olesja: Az ékszer a legjobb módja annak, hogy magunkra irányítsuk mások figyelmét. Ha pl. hennával díszítjük a kezünket, annak is hasonló üzenete van. Amikor valaki suttog, annak nagyon szexuális jelentése is tud lenni. A nők nagyon sok mindennel felhívják magukra mások figyelmét, mi tudjuk, hogy mivel lehet mások figyelmét magunkra terelni. **A fül mindig az egyik leginkább dekorált testrészünk volt: fülbevalót, piercinget hordunk, az afrikai törzsekről nem is beszélve! Ez az emberi kultúra része. Hogy szépek legyünk. Ha valami történik a testünkkel, főleg a nőkkel, azonnal nagyobb problémát is érzünk, mert ez alapvető emberi szükségletünk, hogy valahogy szépek legyünk. Jacqui-vel is erről beszéltünk sokat, hogy ha valami történik a testünkkel, már nem vagyunk annyira magabiztosak. Ezért jó a dekorálás arra, hogy gyógyítsuk magunkat, hogy tovább tudjunk lépni és megértsük, hogy mi is emberek vagyunk.**

Eszter: Azért akartad-e az ékszert hallókészülékhez, hogy más ne lássa, hogy ez egy hallókészülék vagy azért, hogy látszódjon a kígyó és rákérdezzenek, és mindenkinek el tudd mondani, hogy ez egy hallókészülék? - Did you want the jewelry for your hearing aid so that the others could not see that it is a hearing aid or is it because that the snake would attract the

attention of others and so you could tell everyone that it is a hearing aid? Szeretted volna, hogy az emberek rákérdezzenek, hogy mi az, amikor díszítetted a hallókészüléked?

Olesja: Igen. Nagyon erősen azt akartam, hogy látszódjon, és azt akartam, hogy megkérdezzék. Hogy: “Ó, van hallókészüléked?” És kezdeményezni akartam beszélgetést ezzel kapcsolatban, mert láthatóvá akartam tenni.

Eszter: Sikerült elérni, hogy az emberek beszélgetéseket kezdeményezzenek veled, a hallókészülékeddel és a hallásoddal kapcsolatban?

Olesja: Igen, 100%-osan. Az emberek látták a hallókészüléket, és nagyon sok beszélgetésem volt, ami így indult, hogy “ó hallókészüléked van?” stb., és a hallásvesztéshez kapcsolódva, az ékszer és a készülék egy gyógyító folyamat volt számomra. Összességében nagyon is sikerült elérni ezt a célt. Van rá lehetőségem, ha bemegyek egy szobába, hogy mondjam-e vagy sem, hogy jaj, bocsi nem hallok, de így viszont ez egy természetes folyamattá változott és ez nagyon jó.

Eszter: Abban az 5 évben nem akartál hallókészüléket hordani, és szeretted volna, hogy nem tudják meg, hogy hallássérült vagy?

Olesja: Eredetileg, amikor elvesztettem a hallásomat, akkor 2 évig nem hordtam készüléket, vártam, hogy felépülök-e, tudnak-e az orvosok segíteni, nem tudtam, hogy mi lesz. Nagyon nehéz volt. Nem akartam készüléket, nem is gondoltam rá, mert reméltem, hogy az orvosok segítenek. 2 év után az orvosok mondták, hogy muszáj, hogy szerezzek egy hallókészüléket, mert ők nem tudnak segíteni. Ezek után több hónapba telt, mire eljutottam egy audiológushoz, mert nehezen fogadtam ezt el. Majd még 1-2 év volt, mire valóban elfogadtam. Utána kezdtem csak el másoknak mesélni róla, és amikor láttam, hogy ők mennyire elfogadók, rájöttem, hogy valóban jobbra és erősebbé tett a készülék, akkor kezdtem el még inkább nyitni erre. Azt szerettem volna, hogy mások is tudják, hogy milyen áldozat ez, hogy milyen ez a folyamat.

Eszter: Volt egy olyan pont, amikor eldöntötted, hogy innentől szeretnéd inkább megmutatni a hallókészüléked és nem elrejtteni?

Olesja: Igen, egy bárban voltam egy sráccal, akit kedveltem. Éreztem, hogy ő teljesen elfogad engem, el akartam neki mondani minden fontos dolgot magamról, nem akartam titkolózni, nem akartam elrejtteni a készüléket, nem akartam kellemetlen helyzeteket, hogy reggel vagy az ágyban közlöm, hogy jaj, bocsi, ezt nem értettem jól, inkább felveszem a készüléket. Hanem az

elején mondtam, neki, hogy van hallókészülékem. És nagyon kedves volt, mondta, hogy gyönyörű a készülék, gyönyörű vagyok én is, és azt mondta, hogy a technológia annyira fejlett manapság, hogy hallani fogod a delfineket is! És mennyire szép ez a dolog. Ekkor döntöttem el azt is, hogy gyémántot rakatok bele.

Úgyhogy több dolog kellett ehhez együtt: a férfi, aki mondta nekem, hogy mennyire gyönyörű vagyok, és aki nagyon őszintén és gyengéden mondta nekem, hogy ez mennyire gyönyörű és nagyon megértő volt velem és az is jó volt, hogy jókor mondta, amikor kellett. A másik, hogy manapság már nagyon fejlett a technológia. Ez, hogy mondta, hogy még a delfinek hangját is tudnám hallani. Azt hiszem, hogy szerelmes volt, azért is mondott ilyen szépeket.

Eszter: Nagyon szép ez a történet!

Olesja: ...és igaz is!

Változott valami, amikor az átalakított, feldíszített készüléket kezdted el hordani? Változott-e a készülékhez való hozzáállásod? - Have anything changed when you started wearing the redesigned, decorated aid?

Olesja: Igen, elkezdtem magam jobban érezni, gyógyító érzés volt lelkileg is. Mert megbékéltem a helyzettel. Nem csak jobban éreztem magam, hanem “gyógyult”-nak is. Mert amikor nem hallottam természetesen, akkor a technológiával teljesnek éreztem magam - nem csak teljesnek, hanem jobbnak is. Mert ez a modern technológia segít a hangok irányában is, hogy honnan jön, zenét tudok hallgatni, telefonálni is. És ez nagyon jó érzés. Ez olyan, mintha még előnyben is lennék másokhoz képest.

Eszter: Milyen pozitív és negatív reakciókat kaptál azóta, amióta a hallókészülék ékszer viseled?

Olesja: **Pozitív visszajelzés: hogy jaj, hadd nézzem, gyönyörű. Mert nagyon szép dolog, hogy kézbe tudod venni! Rá tudom tenni az ujjamra is. Ha pl. étteremben vagyok és félek, nehogy elveszen, akkor így ide teszem az ujjamra. És tudom tartani, oda tudom adni embereknek, leveszem és mondom nekik, hogy nézd: Nem kell levennem a készüléket, mert azt látják. Így tudok velük kapcsolatot teremteni. Van neve is az ékszernek: Soleja. (ejtsd: “Szoledja”)**

Ezáltal tudom mutatni az embereknek, hogy ez mennyire fontos nekem, mi történt velem, és odaadom az embereknek, hogy nézzék meg, hogy a kígyónak sincs füle és más módon érzékeli a külvilágot, ez a története, hogy miért választottam ezt ékszernek.

Tehát ezen keresztül mesélem el a történetem, az üzenetemet tudom vele átadni, hogy nem kell engem sajnálni, el tudom mesélni, hogy hogyan lett ez ilyen. És akkor az emberek csak ámulnak és bámulnak, vagy maximum kicsit elveszve érzik magukat, hogy azta... de nagyon tisztelnek engem.

A közösségi médiát használtam a névválasztásra. Kiírtam, hogy “Adjunk neki nevet” - hogy igazán személyes legyen - nagyon sok ember látta. És hogy legyen benne az is, hogy a gyógyulást szimbolizálja. Azt szerettem volna, hogy szoros kapcsolatban legyen velem és a projektemmel is. Aktivitásnak tartom magam. A Soleja a saját nevem betűiből jön. Nagyon érdekes út volt, amin keresztül eljutottam ideig.

Nagyon örülök, hogy te megérted, hogy én mikén mentem keresztül.

Eszter: Volt már olyan, hogy a hallókészülék megmutatásával bizonyítottad a hallás állapotod? Milyen érzés volt neked? - Have you ever had to prove your hearing loss by showing your hearing aid? if yes, what was it feel like?

Olesja: Nem. Nem voltam ilyen helyzetben, ahol azt éreztem, hogy meg kell magyaráznom a helyzetemet. Mert ha viselem a készüléket, teljesen jól érzem magam. Szerencsére sosem voltam ilyen helyzetben. A készülék előtt volt olyan, hogy mindig magyaráznom kellett, hogy műtöttek, ezért nem hallok, mert elvesztettem a hallásom. Volt olyan, hogy inkább nem szerettem volna emberekkel találkozni, szociálisan nagy kihívás volt. Mindig mindenkinek magyarázni, és megkérni, hogy ismételjék el, és állandóan kognitív szempontból elfáradtam és ideges voltam, mert az agyam elfáradt. Az én tapasztalatom az volt, hogy egyszerűbb volt nem beszélgetni emberekkel. Mert a mentális egészség nagyban összefügg a hallás egészségével.

Egyszerűbb beilleszkedni a társadalomba úgy, ha valaki használja a hallókészülékét. Ha valaki nem hall, akkor kizárja magát a közösségből. Én is kívülállónak tartottam magam, éreztem, hogy valami nem jó.

Próbálom az arcokat nézni és a szájakat olvasni. Egyre jobb és egyszerűbb ezt csinálni, alkalmazkodunk, de maga a gyógyulás nem jön ilyen természetesen. Ez nehezebb. Most te pl.

erről írsz, ez is a gyógyulási folyamat része, ami nem ugyanaz, mint az elfogadás. A gyógyulás az, amikor nem csak elfogadod ezt, hanem valahogy többé is válsz tőle, jobb emberre.

Eszter: Sikerült a hallókészüléket úgy átalakítani, hogy megszűnjék a stigmatizáló jellege? Mert sok kutatás mutatja, hogy a stigmatizáló jellege miatt nem akarják az emberek hordani. - Did you manage to redesign the hearing aid in a way that it would not be stigmatizing anymore? (Do you think it's stigmatizing nature has been eliminated?)

Olesja: Azt gondolom, hogy a világban a probléma még fennáll. És nem hiszem, hogy a közeljövőben ez megváltozik. Személyesen, a közvetlen környezetünket tudjuk nevelni úgymond, a közösségi médián keresztül is, és ezzel példát mutatunk, hogy változás legyen. De nagy nyomás van az embereken, hogy tökéletesek legyenek.

Lassan tudunk haladni, kis lépésekkel. Ha te és én is ezen dolgozunk, akkor egyre több embernek tudunk segíteni, hogy menjenek el ők is az orvoshoz, hogy próbáljanak megbarátkozni ezzel a helyzettel. Mert magától senki nem akar menni, csak ha mások is mondják nekik. Sok kutatás mondja, hogy emberek évekig várnak, mire eljutnak az orvoshoz. Szóval nem gondolom, hogy sikerült eltörölni a stigmát, de már csak azzal, hogy beszélünk róla, sikerült változtatni a szűk környezetünk hozzáállásán. Én pl. kb. 20 ember életét tudtam befolyásolni a környezetemben. Nem sok, de ez a kezdet. Kellene a marketing is ehhez, meg a technológia, ami folyamatosan változik. Nagyon sok marketing- és reklámfelületet lehetne erre fordítani. Sok ember, sok aktivista tud változást elérni lassan, fokozatosan. Ami nagyon fontos a mentális egészség és a magabiztosság kialakítása miatt. Mert ha az embernek van elég önbizalma, akkor bármi elérhető. Gyógyulni, elfogadni és segíteni másoknak ebben, ez az én nagy erősségem. És hogy értelmet keressünk, hogy ez miért történhetett.

Eszter: Felhasználhatom ezt az interjút a neveddel együtt a szakdolgozatomban?

Olesja: Természetesen, nyugodtan. Ó, beszélsz angolul, szuper!

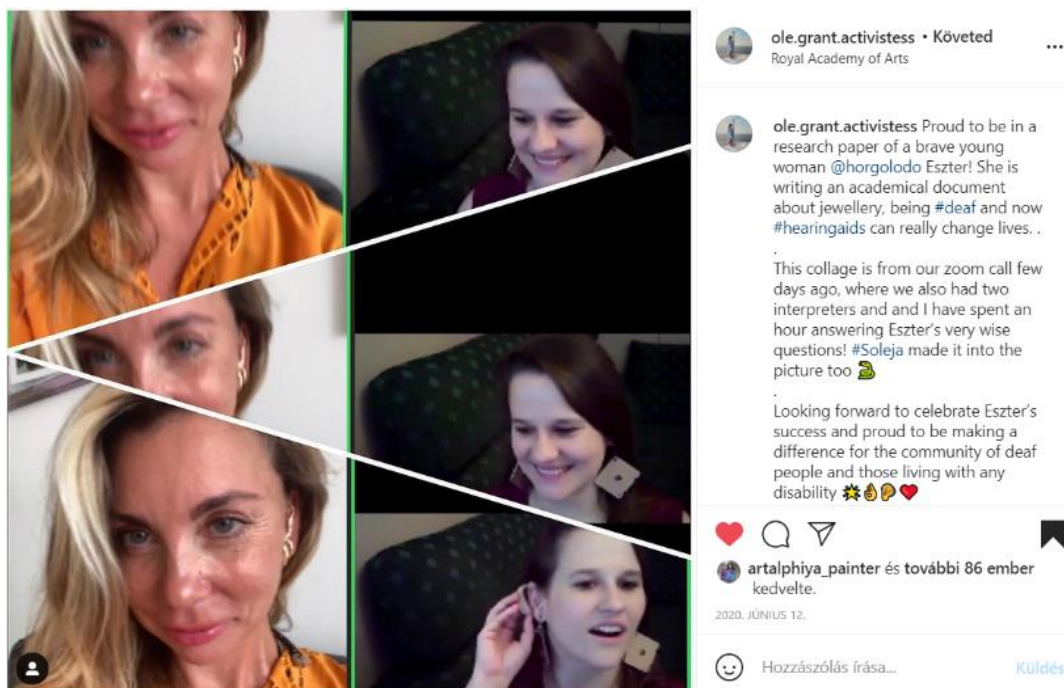
Lassan, lassan, egy szó egy nap, és egy év alatt 365 szót fogsz tudni :)

Olesja: Megengeded, hogy instagramra feltegyem, hogy beszélünk? És imádtam a kérdéseidet, nagyon szívet melengető kérdések voltak, amik nagyon fontosak! Szerintem, ha jó kérdéseket teszel fel, jó válaszokat kapsz, köszönöm, hogy ennyire felkészültél és hogy a saját tapasztalataidat felhasználva lesz neked is egy gyógyulási történeted.

Nyugodtan szólj, írd, ha bármire szükséged van, írd nyugodtan, újra is beszélgetünk!

Fotódokumentáció az interjúról Olesja instagram közösségi oldalán:

(<https://www.instagram.com/p/CBViMm4guyf/>)

3.-4. interjú alanyok

Hallótársak interjú részlet leírása:

Interjú a hallótársak tervezőivel, az általuk tervezett hallótársak kis hallókészülékhez kapcsolható állatkák, akik segíthetnek a jobb kommunikáció kialakításában, és közös játékra hívnak a hallássegítő eszközről levehető állatkával együtt.

Interjúkészítő: Papp Eszter Andrea

Interjúalanyok: Berta Ujváry és Székely Zsuzsa

Felvétel időpontja: 2021.04.12.

Helyszín: zoom meeting

Interjú nyelve: hangzó magyar-írott magyar nyelv

Írótolmácsok segítették az interjúfelvételt

Eszter: Belekezek. Azt szeretném kérdezni, hogy miközben kérdezlek titeket, gondoljátok át, hogy névvel vagy név nélkül szeretnétek vállalni az interjút.

B: Jó.

E: Első kérdésem egy kicsit, a saját tudatlanságomról árulkodik, hogy Börcsök Anna volt, akivel együtt dolgoztatok, és azt láttam, hogy narratív ékszerkészítéssel foglalkozik, és nem tudom hirtelen elképzelni ezt a módszert, és az merült fel bennem, hogy alkalmaztatok-e. Laikusként azt képelem el, hogy megbeszéljük az ékszer igénylőjével, hogy milyen társadalmi problémája van?

Zs: A narratív ékszer elég tág fogalom. Azt jelenti, hogy egy ékszerbe van sűrítve sok tartalom.

Kb. úgy képzelj el, mintha egy verset olvasnál: sok sűrített tartalmat lehet benne felfedezni. Csak Anna nem verset készít, hanem tárgyakat, képzőművészeti alkotásokat, amelyek testen hordható tartalomsűrítések. Képes elmesélni történetet, gondolatot, állapotot - tehát ez nem egészen hétköznapi értelemben vett "narratív", hogy beszélünk róla és úgy alakul egy tárgy. Egy ékszer attól narratív, hogy téged, mint befogadót, aki látja, történetek összerakására, elemzésre, beszélgetésekre inspirálhat.

B: Hogy beszélgettünk-e és úgy született-e: megtörtént. „x” jött el - biztos ismered, újságíró, és „y”. Beszélgettünk egy napot az életükről, hogy milyen egy napjuk, vagy miben kell segítség, mi az, ami pozitív, negatív, és azt leszűrve, amit ők mondtak, és ebből tanulva indultunk el, és gondolkozni kezdtünk a tárgyon.

Zs: Igen, abszolút; az ilyen inkluzív design bevon speciális csoportokat, neki fontos eleme, hogy együtt dolgozzunk velük és kapjunk tőlük információt, és erre reflektáljunk.

E: Nagyon érdekes egyébként! Tehát 1 napig beszélgettetek mindkét résztvevővel? Így kezdtétek a munkát?

Zs: Igen, pontosan. Igen, ez is része volt, de ezelőtt mi megismerkedtünk jobban, hogy egy elméleti alapozó néhány nappal kezdtünk, nem csak beszélgetés volt a lányokkal, hanem informálódunk máshol is, hogy mi az, ha valaki hallássérült, kicsit ilyen érzékenyítő kurzus volt ez.

B: Alapvetően az nagyon fontos, hogy olyan kurzus volt, amire jelentkeztünk, hogy: "Tessék?" - ez az egész az ékszertervezést és a hallássérültek világát köti össze, ez egyhetes kurzus volt. Első napon bemelegítő előadás volt, hogy beszélgettünk a fogyatékoság fogalmáról, ki hogyan áll hozzá, ki mit tud, kinek milyen fogyatékosággal van tapasztalata. És utána kellett egy figyelemfelhívó jelet tervezni hallássérülteknek. Amikor vége lett kielemeztük, hogy ki mit csinált, milyen szimbólumokat használt...

B: Visszajön majd, és szóval utána beszélgettünk a lányokkal, hogy hogyan zajlik egy napjuk, és mi van, ha nem veszik észre, hogy nagyothallók.

És ezek után ültünk össze, hárman voltunk a csoportban és kezdtünk el tervezni, hogy melyik problémával/nem problémával foglalkozzunk. Ez volt a kiindulópont: beszélgetés, előadás, gondolatok volt az inspiráció.

Zs: Igen, ez is egy ilyen koncepció szinten megrekedt munka, és a többieké is. Ennek a hétnek a végére, a kurzus végére, nem kifejtett projektek születtek, hanem termékötletek, koncepciók, és szerintem nem készült összefoglaló a kurzusról. A miénk nagyon megtetszett valakinek, és így született a cikk.

E: Nagyon sajnálom, mert tényleg annyira nincs nyoma, csak a tiéteket találtam meg, de annyira megragadó volt az egész! Régóta keresgélek ilyen projekteket, de nem nagyon vannak. Tök hiánypótló ez az egész! Még az jutott eszembe, hogy korábban találkoztatok már hallássegítő eszközt viselő személlyel, mielőtt erre jelentkeztek?

Zs: Hát mi az eszközt elsősorban formai szempontból akartuk megismerni. Annak pl. nagyon örültünk, annak az információnak, hogy a kisgyerekek csak fül mögötti hk-et hordanak, a benti kisebb, diszkrétebb náluk nem játszik, de a sarkalatos pontja a projektnek, hogy nem mindegyik típusú halláskárosodáshoz jók a különböző cégek készülékei. Emiatt a mi projektünk is falba ütközött, mert nem mindegy, máshol van a mikrofon, bekapcsoló gomb, elem stb. más a formai kialakítás....

B: Megint eltűnt, folytatom. Szóval tényleg formai szempontból, de ugyanúgy ismertük meg, mint bármelyik más hétköznapi tárgyat. Nekem nagyon pozitív volt, hogy besétáltunk Budán egy szaküzletbe, hogy megnézhetjük-e a hallókészüléket és kaptunk egy csomó hallókészülék házat, hogy vigyük el nyugodtan, kísérletezzünk rajta - ritkán tapasztalok ilyet.

E: Tök jó! Segített nektek a sokféle hallókészülék?

B: Nagyon sokat, igen.

Zs: Igen.

B: Érdekes. De számomra szerintem nem volt olyan különleges, hogy most valami nagyon furcsa eszközt fogok. Ennek is van egy funkciója, amit be kell töltenie. Ez, mint tárgytervezőknek, úgy volt a fontos, hogy funkcionális legyen. Nem is érzelmi, hanem tervezői szempontból néztük ezt az egészet.

E: Zsuzsa, úgy eltűntél, esetleg van kedved még kifejteni?

B: Ilyen fel-levehető nem, de olyan hallókészülékekről láttunk már képet, ami figurát ábrázol: mesehőst vagy volt pillangós, ami bele volt építve a hallókészülék házába.

E: Rá volt ragasztva mesefigura?

B: Átküldöm neked szívesen, ha még megvan, mert volt egy gyűjtésem.

E: Jó köszönöm szépen, véletlenül ékszertervezéssel kapcsolatosat?

Zs: Én nem találkoztam vele.

B: Konkrét ilyen projektet nem, de ajánlom a Pinterestet, mint hallókészülék design vagy hallókészülék-ékszer, ami hasonlít fülbevalóra és úgy van kialakítva, felnőtteknek nagyon sok van.

E: Igen, mert az lett volna a kérdésem, hogy esetleg a hallókészülék szerintetek az a testkép része-e? Az érintetteknek a testképének a része-e?

Zs: Szerintem abszolút. Ez már csak abból is látszik, hogy akikkel én találkoztam és hallókészüléket viseltek, ők általában rejtegetni akarták: lenövesztett haj, minél diszkrétebben akarták ezt. Ez azt mutatja, hogy tudják, hogy ott van és a testük része. (nevetnek)

B: Szerintem két véglet van, aki feltűzi a haját és élénk hallókészüléket használ, a másik, meg aki bezárkózik, nem fogadja el, szégyelli és takargatja.

E: Én is ezt tapasztaltam, hogy ez a két típus van: az egyik rejtegeti a másik meg megmutatja, vagy fel is díszíti. Akkor most már tudom, hogy egy interjú módszert alkalmaztatok, hogy egy napig beszélgettetek az érintettekkel. Aha, tehát akkor narratív módon ismertétek meg őket.

B: Igen, és úgy volt, hogy kb.: 15-20 percet beszéltek magukról, és ami feljött bennünk kérdés, azt megkérdeztük és így alakult ki egy párbeszéd.

E: Arra vagyok kíváncsi, hogy nagy problémát okoz nektek az, hogy különbözőek a készülékek és ezért minden felhasználónak egyedi módon kell megszervezni? Ez sok idő/energia?

B: Ez kb. egy féléves termékfejlesztés alsó hangon. Azt kell eldönteni, hogy kiválasztunk egy márkát, mert kb. hasonló helyen vannak a fontos pontjai, és ki kell választani a végső alapanyagot, hogy hogyan lehet gyártani, lehet fröccsönteni, mint a Kinder tojás figurákat, vagy 3D nyomtatni, vagy készülhet alternatív alapanyagból. És ki kell találni a végső formát, majd, hogy hogyan lehet hozzárogzíteni a hallókészülékhez, hogy továbbra is használható- és működőképes legyen, ezért, hogy ne menjen tönkre nagyon sokat kell próbálgatni és tesztelni.

Zs: Egyébként azért is választottuk a gyerek célcsoportot, mert ott ez egy könnyen formálható dolog, hogy hogyan viszonyulnak ezekhez, mennyire válnak érzékennyé ilyenek iránt.

E: Igen, ez jó ötlet volt, ez a célcsoport, nekem is tetszik.

Ez nekem nagyon tetszett: A cikkben olvastam, hogy üzleti szempontból sem utolsó szempont a széles választék, hiszen gyűjteni is lehet a különböző állatkákat. Ezt megvalósíthatónak tartjátok, ha végigmentek egy tervezési fázison? Tervezitek, hogy lesz majd ilyen?

B: Mindenképp a jövőben, mert most nagyon szétszéledtünk, Zsuzsi jelenleg pszichológiát tanul, hogy más aspektusból is vizsgálja a dolgokat, én meg másba csöppentem a textiltervezésben, de remélem lesz a jövőben erre alkalom, a kispolcon ott van félretéve.

Zs: Szerintem a visszajelzések alapján erre lenne kereslet, akár az eddigi visszajelzések alapján.

E: Igen, egyébként statisztikai szempontból elég sok hallásban akadályozott személy van. De csak a gyártásnál vannak ezek a problémák. Igazából szerintem ez egy nagyon szuper dolog lenne, a szakdolgozatom alapján ez tök jó lenne, sokat segíthetne olyanoknak, aki nehezen tudja elfogadni a hallássegítő eszközt. De ha kaméleonokkal vagy állatkákkal lenne díszítve, lehet, hogy szívesen hordaná. És a saját megállapításom a szakdolgozat alapján, hogy kéne csinálni egy előzetes beszélgetést, hogy el tudják fogadni az eszközt, és utána lehetne bekapcsolni a lehetőséget, hogy: “És milyen állatkát választasz hozzá?”

És ez nem növelné a kommunikációt, hiszen, aki már hordja a hallókészüléket, az ráteszi az állatkát és segít neki a többiek előtt. De ha nem akarná hordani, akkor is segíthetne egy előzetes beszélgetés. Hátha. Mit gondoltok erről?

Zs: Igen, ez igaz.

E: Mi a véleményetek erről?

B: Szerintem erre nagyon jó, hogy felhívtad a figyelmünket, mert nem gondolkoztunk erről. Azt nem tudom, hogy a segítő beszélgetés milyen személyekkel lenne jó. Mert én most a magyar menstruációszegénységet kutatom egy másik munkámban, és az a tapasztalat, hogy engem nem fogadnak el, mert nem vagyok érintett a témában.

És hogy mindenképp olyan személlyel kell kommunikálni, akiben megbíznak vagy egy olyan érintett is jó lenne, aki felvállalja és nyíltan kommunikál, hogy min mennek keresztül. Ez egy más aspektusát is felveti a dolognak. Jó lehet a kisállatfigura, de nem feltétlenül mi vagyunk a jók az érzékenyítő workshopra, mert mi így nem tudunk véleményt mondani. Persze, elmondhatjuk, hogy így is ugyanolyan vagy nekünk, mint más, attól, hogy hallókészüléket használsz, de ki vagyok én neki, egy vadidegen nő. Jobb lenne olyan, aki tudja, hogy mi zajlik a fejükben.

E: Ez egy folyamat igen. Bocsánat. Zsuzsa szeretettel volna valamit mondani?

Zs: Szerintem Bertánál jobban én sem tudtam volna elmondani, abszolút igaza van.

E: Szuper. Igazából amit mondtam, azt el tudjátok-e képzelni ténylegesen, hogy ezek a hallótársak, hogy segíthetnek feldolgozni egy fiatal felnőtt ember hallásvesztésének a folyamatát? Hogy feldolgozni is átsegíthet a hallótárs - egy kaméleon, egy kígyó, vagy bármi - azon, hogy elveszítette a hallásának egy részét vagy egy nagyobb részét?

Zs: Fiatal felnőttet?

E: Igen, aki mondjuk most túl sok zenét hallgatott és szembesült vele, hogy már hallássegítő eszközt kell hordania, de mondjuk nagyon szereti a kutyákat.

Zs: Szerintem ez egyénfüggő, mi kisiskolásokra gondoltunk, mert ott jellemzőbb, hogy egy ilyen figura segíthet a beilleszkedésben, kapcsolatteremtésben, de a tinédzserek sokfélék és bonyolultak. Az ő nevükben meg az ő területükről, sokkal kevésbé tudnék biztosan mondani valamit. Kevésbé népszerű talán, mint a kisgyerekek körében.

E: Eltűntél..

B: De egyébként szerintem kb. ennyit szeretett volna mondani, legalábbis a hangsúlyából ítélve. Én is azt gondolom, hogy könnyebb a kisgyermeket megcélozni, mert sokszor tinédzser korban jön el az, hogy a gyerekes minta már nem kell, mert az kell, ami a felnőtteknek van, és aztán a lázadó korban már nagyon kijön, hogy ki az, aki ezt nem fogadja el, vagy ki az, aki visszamegy a gyerekes mintákhoz. Szóval ezt mindenképpen gyerekeken érdemes kipróbálni.

E: Mit gondoltok, hogy milyen jövője van az inkluzív design-nak?

B: Remélem nagy.

Zs: Igen, szerintem - legalábbis az én látókörömben - egyre többen foglalkoznak ilyesmivel, és egyre inkább látom ezt fontosnak felhasználók sokaságát is elnézve, meg azt, hogy olyan dolgokra reflektáljunk, amik fontosnak.

B: Meg szerintem egyre több tervező is kezd el úgy gondolkozni, hogy nem fogok új kollekciót tervezni, amit talán eladok, hanem inkább azzal foglalkozik, hogy ténylegesen tegyen valamit, ami hasznos.

E: Én nagyon örülök, hogy beszélgettünk, nekem nagyon sokat segített. És már csak egy kérdésem maradt: megengeditek, hogy névvel tegyem be a szakdolgozatba, vagy inkább máshogy?

B: Részemről teljesen rendben van.

Zs: Részemről is.

B: Hát Magyarországon szerintem nincs, meg az a baj, hogy Magyarországon nagyon kevesen engedhetik meg maguknak, mert ha a karikagyűrűt is megnézzük, ami sorozatgyártott, akkor tudhatjuk, hogy borsos ára van, ötvösmunka, nemesfémből is van. Persze tök jó lenne ráállni erre, meg foglalkozni, de nagyon kevés a piac erre, és kevesen engedhetik meg maguknak.

E: Nem tudom, hogy Zsuzsi... Miről maradtál le. Arról beszéltünk, hogy kevésbé van piaca annak, hogy ötvösmunkákat gyártsunk a hallássegítő eszközre, kevesen tudnák ezt megfizetni, meg még Berta mondta, hogy fülre, iderakható munka sok van már a piacon. Én meg azt mondom erre, hogy érdemes vele foglalkozni, magával a feldolgozási folyamattal. Én sem tudom elképzelni tömeggyártásban, hanem hogy ezzel a pszichológia végzettségeddel, gyakorlatoddal egy coaching folyamatban. Erre lenne igény idővel.

Zs: Meg erről kb., amit mondasz az jut eszembe, hogy csinálnak művészetterápiákat, és vannak különböző eszközök, hogy valamit úgy dolgozol fel, hogy készítesz, tervezel, alkotsz valamit. Ezt lehet csinálni, van ebben potenciál, csak a mi kis tervünk eredetileg nem ez az irány. De abszolút jogos a felvetésed.

5. interjúalany

Interjúrészlet leírása: Egy érintett szemszögéből, aki nem díszítette a hallókészülékét, viszont sok blogbejegyzést, cikket ír sorstársaknak.

Interjúkészítő: Papp Eszter

Interjúalany- Kajtár Dóra

Interjúfelvétel módja: zoom meeting

Interjúfelvétel időpontja: 2020.06.15.

Testkép

E: Nagyon érdekes volt, köszönöm szépen, nagyon jól kifejtetted. Arra lennék még kíváncsi, hogy a hallókészüléket, rajtam most ez van fent... a hallókészüléket a tested részének tartod-e? Úgy gondolsz-e rá, mint a lábadra vagy fejedre?

D: Azért ennyire szerintem nem, de... (nevet) Nem, ennyire nem, de mondom, a legfontosabb dolgaik között van a készülék.

E: Van egy ilyen dolog, hogy nem a tested... nem a lábadnak képzeled, vagy nem olyan szoros viszonyban vagytok, hanem a testképedet, ahogy gondolsz magadra, tudod ebbe minden beletartozik, a szépség, az öltözködés, meg az, hogy milyen a testünk, hogy hogy néz ki, ebben minden benne van, hogy a tested részének tartod-e a készüléket?

D: Háát, igen. Hogy ha mondjuk egy képet látok magamról? Ilyesmire gondolsz?

E: Ha van rólad a fejedben egy kép, akkor rajtad van a hallókészülék is? Együtt vagytok a képen?

D: Aha, így gondolom, így kérdezem, hogy így gondold?

E: Hát igen, hogy mennyire vagytok együtt?

D: Jó barátok vagyunk. (Nevet) Így szoktam mondani.

E: Tehát ha magadra gondolsz, akkor a hallókészülék, az egy testeden kívüli dolog, vagy hozzátartozik a testelképzelésedhez? Az önmagadról alkotott elképzelésedbe, abba beletartozik-e?

D: Hááát... Nem tudom, ez nehéz. Mert valamennyire hozzám tartozik, lelkileg igen, de fizikailag nem annyira. Amikor alszom, akkor nincs hiányérzetem, így gondolom. Ennyire nem ragaszkodom hozzá, de nappal meg igen. Lelkileg nagyon szoros kapcsolat, de fizikailag nem.

E: Akkor azt mondd, hogy inkább lelkileg kötődsz a hallókészülékhez, és nem testileg?

D: (nevet) Hát, igen. Bocsi, ezt így tudtam kifejezni.

E: De ez jó, szerintem jó megfogalmazás rá, mert nehéz kifejezni, de szerintem ebben minden benne van.

D: Akkor jó. (nevet)

E: És most nem tudom, hogy szereted, vagy nem szereted a hallókészülékedet, most két irányba mehet a dolog, ha szereted viselni, akkor miért szereted, és ha nem szereted viselni, akkor miért nem?

D: Nem könnyű kérdés. Régen egyértelműen nem szerettem, ez a régen mondjuk ált. isk. vége, és középiskola eleje, közepéig tart. Akkor azért nem szerettem, mert ez egy jelzés is volt a többieknek, hogy én más vagyok, feltűnő volt, és ha az utcán nem ismertem valakit, ez egy képet kialakított rólam az ő szemében, hogy húúú, én hallókészülékes vagyok. Kicsit a fülem el is állította. Ezért sem szerettem, hogy kiálló füleket adott, meg szemüveges is vagyok, de már összeszoktak.

Hallóka díszítés és problémák

Majd még visszatérünk, mert van egy jó kérdésem, de nem tudom, hogy díszítetted-e már a hallókészülékedet? Vagy próbálkoztál-e vele valahogy?

D: Néztam már ilyen posztokat, többet is, de az enyém nagyon kicsi, nem is látszik, annyira a fülem mögött van, hogy nem lehet látni egyáltalán, csak ezt a drótot és azt sem szokták látni. Pont tőled kaptam egyszer ezt a lánc ékszert, csak az túl nagy volt, úgyhogy nem éreztem magaménak. Még nem találtam olyat, ami szép vagy esztétikus, emiatt nem díszítettem, de ha nagyobb lenne a hallókészülékem, akkor biztos díszíteném. Látod, ilyen picike, olyat még nem találtam, ami az én stílusomat visszaadja.

E: Van egy lány, aki az illesztéknél díszítette.

D: Ja, itt?

E: Ezen a részen, így bele. De az nem a hallókészülékre van illesztve. Hasonló készüléke van neki is, mint neked. Azt mondta, hogy a készüléket nem meri bántani.

D: Meg, amit te adtál tudod, azzal az volt még a baj, hogy hangos volt nagyon, ahogy mozgolódott a dróton. Lehet, hogy emiatt jó ötlet lehet, hogy így bent.

E: Aha.

D: Ez egy jó irány lehet neked a horgolódó énedhez.

E: Neked technikailag jól rá lehetett illeszteni, csak az volt a baj, hogy zizegett?

D: Rám ugye nagyon nagy volt a lyuk, ahol a kapcsolója volt és nagyon kicsi a drót, nem illeszkedett és emiatt voltak a hangproblémák szerintem.

E: És az a cső az mennyire sérülékeny? Nagyon könnyen elszakad?

D: Nem elszakad, de minden évben ki kell cserélni és nem támogatott, az a baj. És mindig szervizbe kell vinni, 20 ezer forint egy ilyen és nem éri meg, nagyon vigyázni kell rá, mert nagyon vékony.

E: Értem. És neked is szétszedhető az illeszték meg a cső? Nekem szétszedhető.

D: Az enyém nem.

E: Nem?

D: Hát, szétszedhető, de csak szerszámokkal. Nem simán szétszedhető, hanem a házat szét kell szedni.

E: Huhh. Hát ez durva!

D: Annyira nem bonyolult, de nem az a szétszedhető. Régen volt műanyag cső, és akkor szétszedtem és vissza. De ez már nem az a féle, hanem drót és más.

E: De ha mások lennének a paraméterei, akkor szívesen díszítenéd?

D: Igen. Akkor díszíteném.

E: A mai napon, tehát jelenleg, mit szeretsz jobban: ha az emberek látják, hogy van készüléked, vagy ha nem látják? Melyiket szereted jobban?

D: Hát..., ha látják, látják, ha nem, nem. Most már azért nem mutatom direktben, mert nem akarom, hogy ez a kép legyen rólam, hogy állandóan mutogatom a hallókészülékem, mintha ezzel el akarnék érni bármit. Igazából arra használom, hogyha mutatom, hogy felhívjam a figyelmet egy problémára a hallássérültekkel kapcsolatban, de így direktben nem szoktam mutogatni. De nem zavar, ha látják, ha kérdeznek róla, nagyon szívesen válaszolok rá, de ha nem adja ki a lépés, akkor nem szoktam odamászkalni az emberek szeme elé.

D: Hát nekem nagyon sokan fel akarták próbálni a hallókészülékem, és az ilyen nagyon kitartó érdeklődőknek oda is adtam. Nagyon szerették, különlegesnek tartották utána. Az elején, kisebb koromban csúfolódtak, de verekedni nem kellett. Utána mindig a kisebbek akarták kipróbálni, és mondtam nekik, hogy nem szabad, zsíros. Aztán csak odatettem a füléhez, és akkor mondták, hogy "Húúú, Dórinak rádiója van" Mindenki a rádiót szerette volna hallgatni. Ez jó élmény volt. Nekem 3 öcsém van, ha piszkáltak, akkor vissza tudtam vágni. Piszkált az egyik öcsém - de nem a hallássérülésem miatt - utálták, amikor sípolt a készülékem, és amikor szaladtam, akkor még inkább sípolt és akkor abbahagyták a piszkálódást. Egy ismerősöm mesélte, aki sokat vigyázott ránk, hogy ez volt a módszerem, hogy besípoltattam a készülékem, és akkor abbahagyták a piszkálódást.

E: Érezted-e akkor, most nem tudom, úgy érzem, hogy igen, de megkérdezem. Érezted-e, hogy a hallókészülék egy stigmatizáló elem? Hogy rád rak egy bélyeget?

D: Hát, igen. Ált. iskolában igen. Szerintem még mindig ez van, hogy sajnós a felnőttek is előítéletesek néhányan. Nem mondom, hogy mindenki, de előfordul: munkavállalók, munkáltatók. Hogyha mász álláskeresésre, ez egy bélyeg tud lenni még mindig. Inkább negatív, vagy szánalmat vált ki - szerintem.

E: Szerinted ezt hogyan lehetne megszüntetni vagy meg lehet-e...?

D: Szerintem sok érzékenyítéssel. Egyelőre más ötletem nincs. Elég régóta, 2-3 éve gondolkodom ezen napi, heti szinten. Szerintem az a leghatásosabb, ha minél többet beszélünk róla és minél több emberhez eljut. Legyen egy olyan személyes tapasztalata, hogy van egy olyan ismerőse, aki hallássérült, és akkor, ha már meglát egy hallókészüléket, akkor nem megijedni fog, hanem tudja, hogy miben más, mikor kell máshogy viselkedni, mikor nem kell egyáltalán. Mi is ugyanúgy eszünk - jó, ez most egy hülye példa volt, csak azt akartam mondani, hogy nem mindenben vagyunk másak. Csak pl. evés közben is máshogy kell velünk viselkedni, mert ha teli szájjal beszél hozzánk valaki, akkor nem biztos, hogy fogjuk hallani. Ha más szituációba kerül, akkor már tud majd erre figyelni. Ha minden hallássérült beszél erről, akkor, ha az az ismerős találkozik egy másik hallássérülttel, akkor nem sztereotípiája lesz, hanem neki is lesznek hallássérült ismerősei.

6. interjúalany:

Teljesen más nézőpontot ismerhetünk meg.

Interjúrészlet leírása:

Teljesen más nézőpontot ismerhetünk meg, ha egy másik hallókészüléket viselő személyt kérdezünk meg.

Interjúkészítő: Papp Eszter Andrea

Interjúalany: Vörös Viktória

Interjú ideje: 2021. április. 09.

Interjú helyszíne: zoom meeting

Interjú nyelve: jelelt magyar-írott magyar-hangzó magyar

Jelnyelvi és írótolmácsolás segítette az interjúfelvételt

Testkép

E: Ha nem teszed be reggel a hallókészüléket, akkor van-e hiányérzésed?

V: Nincs.

E: Nem zavar?

V: Van olyan, hogy nem veszem észre, hogy nem tettem be a hallókészüléket, mert egyedül lakom. Kis kitérő: itt a házban a 3. emeleten lakom, a családom az 1. emeleten, lépcsőn kell lemenni. Ha itthon vagyok, akkor nincs rá szükség, változó, hogy beteszem-e, de ha lemegyek a családhoz, akkor beteszem, akkor kötelező. Helyzettől függ. Pl. takarításhoz kiveszem, ha porszívózok, ahhoz nem kell. Vagy este az olvasáshoz, ott a szemüvegem, és akkor zavar. (szerk. megj.: a hallókészülék viselését zavarhatja a szemüveg szára, mert mindkettő a fül mögött van) Szóval változó, hogy hordom-e. Beteszem, kiveszem.

E: Érdekes. Néztam videókat, hogy hallássérült, aki nem hall a készülékkel jól, akinek nem hasznos a hang, hogy neki is hiányzott, amikor nincs benne a fülében, mert nincs neki ez a teljes élmény. Tehát akkor az a lényeg, hogy testileg nincs semmilyen hiányérzeted? Ha nincs benne a fülében.

V: Változó, van, hogy kell, és jólesik, van, hogy kiveszem, mert nem is kell.

E: Akkor van olyan, hogy mondjuk...

V: Olyan, hogy NAGYON kell, és NAGYON hiányzik, olyan nincs. Nem létszükséglet számomra. De hallókészülék nélkül nem tudnék élni - olyan dilemma van bennem, fele-fele, vegyes érzelmek.

E: Az a kérdésem, hogy a tested részének tartod-e a hallókészüléket?

V: (hosszan gondolkodik) Erre nem szoktam gondolni. Ebből a szempontból nézve, hogy nem veszem észre, amikor rajtam van igen, de nem szoktam ezen elmélkedni. A szemüveg tudom, hogy rajtam van, nem a testem része. A ruhát tudom, hogy rajtam van, nem a testem része. Is-is - ez a válasz. Bocsánat, nem tudok erre jól válaszolni!

E: Nem baj. Egy hasonló kérdés lesz, picit különbözik az előzőtől: Nem az a kérdés, hogy a tested részének tartod-e, hanem hogy a testképednek, amikor a testedre gondolsz, pl. álmodban, vagy fényképen, akkor rajtad van-e a hallókészüléked? Tehát a testképed része-e? Ez nem azonos azzal, hogy a tested része-e, szerintem.

V: Értem, hűha. Pl. álmodban soha nincs hallókészülék. Inkább a jelnyelv, az igen. Vagy van, hogy a mindennapi életben a kommunikáció során nem valósul meg, az mindig van, hogy nehéz beszélni, kommunikálni, ezek vannak, de a hallókészülékkel kapcsolatban nincs ilyen soha.

E: Milyen jó választ kaptam. Az a kérdésem, hogy szereted-e a hallókészülékedet?

V: Hm... Meg vagyok vele elégedve, ahhoz képest, hogy ingyen volt. A mostani élethelyzetemben nincs szükségem nagyon kiváló minőségű hallókészülékre. Amit lehet, meg tudom oldani jelnyelvi tolmáccsal vagy írásban. Most a maszkos helyzetben tudok a telefonomba írni és azt megmutatni. Nem lenne rossz egy jobb, de nincs rá nagy szükségem most.

E: Szoktad-e díszíteni a hallókészülékedet?

V: Nem.

E: Miért nem?

V: Régen, gyerekként akartam matricát tenni rá, de az utána lévő időszakban nem volt erre lehetőség. Most felnőttként már nem akarom. Ha most lennék gyerek, akkor színes illesztéket és színes hallókészüléket választanék, de csillogót nem. Inkább csak a színt választanám ki.

E: Kíváncsi lennék, hogy miért nem gondolkodsz a díszítésben? Nem lenne jobb, ha díszes lenne?

V: Engem a körömlakk, a rúzs, ezek nem érdekelnek. Főleg nem a hallókészüléken - nem érdekel az ilyen.

E: Ja, akkor nem azért nem díszíted, mert szeretnéd elrejtetni?

V: Nem, nem azért, nem emiatt. Úgy összességében nem érdekel ez az egész.

E: Igen, akkor ez úgy látom, hogy nálad a személyiséged ilyen, hogy nem sminkelsz, meg nem díszíted magad.

V: Minimálisan, hogy fülbevaló, nyaklánc, de összességében nem érdekelnek ezek.

E: Nagyon pici kis dísz a hallókészüléken?

V: Később lehet, hogy lesz...

E: Most egy kreatív feladatot szeretnék neked adni. Most felejts el mindent, a szokásos fogalomhasználatokat: fogyatékos, hallássérült, ezeket felejtsd el, most csak te vagy. Hogyan írnád le az állapotodat? Nem kell azokat a szavakat használni, amiket használnak. Hogyan mondanád el valakinek, hogy milyen állapottal élsz? Várunk is, ha kell.

V: Húha. Mást szoktak kérdezni a hallók. Erre van egy nagyon jó válaszom, de így...

V: Inkább siket és kész. Meg én Vörös Viki vagyok. Hosszan rizsázni nem szoktam.

E: A siket kifejezéssel meg vagy elégedve teljes mértékben?

V: Igen, ebben benne van a jelnyelv is, tökéletes.

E: Benne van minden a "siket" kifejezésben, ami az állapotoddal kapcsolatos?

V: Nem szoktam szavakat kitalálni. Ha kell, akkor elmagyarázom.

E: Én kitaláltam azt, hogy én “másképpen halló vagyok”, mert én hallókészülékkel hallok, de hallókészülék nélkül nem, ezért másképpen hallok, mint pl. a hallók,

V: Megmondom őszintén, nem szeretek új szavakat kitalálni, mert pl. az, hogy siket, i-vel van. De még mindig süketet mondanak sokan. Legyen egy kifejezés, amihez ragaszkodunk és akkor mindenki happy. Minél több szó van, annál nagyon a kavarodás, a zavar. Inkább mutassuk meg, hogy ez mit jelent valójában. Milyen, aki siket. Tartalom legyen, ne új szavak. Azt a tartalmat adjuk át és kész - nekem ez a véleményem.

E: Érdekes.

V: Pl. én nem szeretem a hallássérült vagy a halláskárosult kifejezéseket, ez olyan negatív. A siket olyan semleges, de benne van a jelnyelv is, hogy nem hall, minden, ami inkább a pozitív felé billenti. A hallássérült, abban benne van, hogy “sérült” - de nekem nem is volt hallásom, akkor az hogyan sérült? Azt szokták kérdezni az emberek, hogy “Hogyan hallasz?” Erre van egy jó válaszom. A hallók azonnal felfogják: Amikor bemész a disco-ba, ott hangosan szól a zene, olyannyira, hogy eltorzul a hang és nem lehet érteni. Nekem ehhez hasonló hallásom van. Nagyon hangos minden, ezért nem hallok tisztán - ezt azonnal megértik, ha így elmondom nekik. Ez egy egyszerű példa, és így értik.

Írott közlések közösségi média csoportokban

1. Írott közlés melléklet:

Hallóka díszítő csoportokból érkezett válaszok (kommentek) magyarra fordított melléklete:

Pimp My Hearing Aids/Cochlear Implants-⁵³UK facebook csoportban feltett nyilvános kérdésre. 26 fő reagált, a névtelenségüket biztosítani szeretném a dolgozatban. Advanced Bionics Cochlear Implant User Group⁵⁴ ahol 14 válasz érkezett. Összeségében több mint 40 komment érkezett (néhányan többször is írtak, vagy beszélgetések alakultak ki). A magyar csoportból Tudatos Nagyothallók 4 válaszadás érkezett, ott egy kicsit más kérdéseket tettem fel.

⁵³ facebook.com (2021a): A Pimp My Hearing Aids/Cochlear Implants UK külföldi zárt fb csoport direkt kérdésfeltevésre mutató link: <https://www.facebook.com/groups/pimpmymyhearingaidsandcochlearimplants/permalink/3848335081887490> Letöltés ideje: 2021.11.06.

⁵⁴ facebook.com (2021b): „Advanced Bionics Cochlear Implant User Group” Letöltés helye: <https://www.facebook.com/groups/abcochlearimplantusers/posts/3746223002121376> Letöltés ideje: 2021.11.06.

Magyar csoportban feltett kérdésem:

Szerintetek a hallókészülék viselése az egy stigmatizáló dolog? (Negatív dolog-e hallókészüléket viselni)

Mennyire tartjátok a testetek részének a hallókészüléket?

Eredeti kérdésem az angol csoportban:

Why pimp/decoration your hearing aid? Please write your motivation.

Do you think there is a stigma towards hearing aids? Why do you think there is and why if not?

Thanks, I am writing a publication in the subject

Kiválogatott válaszok:

Stigma

Mit tagadjam, először nagyon frusztrált voltam a hallókától és ezért hallójáratí ícipíci készüléket kértem. Nem vált be és utána lett külső fülre akasztható, de megszoktam és nem tapasztaltam senki részéről negatív hozzáállást.

„Igen amikor először lett hk-em, szégyelltem, és el akartam takarni őket.”

„Az a felfogás, hogy szeretnék, hogyha láthatatlan lenne, ahhoz a gondolathoz kapcsolódik, hogy a fogyatékoság rossz.”

A legtöbb márka bézsre vagy szürkére csinálja őket, hogy „beolvadjanak” (mindenkinek, aki hallókészüléket hord, biztos ősz haja van...). A hallókészüléket sokan úgy tekintik, h amiatt szégyenkezni kéne, és általában az öregedéssel kötik össze. Szeretném megtörni ezt a stigmát.

Úgy érzem ez olyan, mintha azt kérdeznéd, h „Miért törődjek vele, h divatos ruhát hordjak”.

Eszközöknél és felszereléseknél, amiket a hátrányos helyzetűeknek csinálnak, ritkán veszik figyelembe az egyén stílusát. Csak a funkcióra koncentrálnak. És ez SZ*PÁS, amikor te egy gyerek vagy és szeretnél egyedi/menő/akármilyen lenni.

A stigma annyira 18. század!! Ez abból az időből ered, amikor a siketséget a Rubeola vírus okozta, ami sok egyéb fogyatékoságért felelős. Abban a korban, ha nem tudtál beszélni, csak hangokat, „zajokat” kiadni, akkor idiótaként kezeltek. De ma már sokkal többet tudunk a siketségről és a rubeola elleni oltás is hatalmas előrelépést jelent.

És én bánom, hogy amikor gyerek voltam, akkor ezeket az undi bézs cuccokat kellett viselnem, olyan sok energiát öltem abba, hogy takargassam őket. Tiniként kibontva hordtam a hajam még a legforróbb napokon is, nehogy bárki meglássa a kis iskolámban – ahol mindenki ismert mindenkit -, hogy hallókészüléket viselek. Francba is, kompenzállok az elvesztegetett időért. Csak elképzelni tudom mennyi minden történhetett volna másképp, ha a színes készülékházak és a csillogó illesztékek elérhetőek lettek volna korábban, nemcsak akkor, mikor én felnőttem. 42 éves voltam, amikor végre választhattam egy nem bézs színű hallókészüléket, hanem sokszínű illesztékekből a neontól a glittery-ig (amcsi, azaz retardált mértékegységet és színmegjelölést használó vagyok)

Az audiológusom örült, amikor mentem hozzá, mert ott volt ez a sok idős nagyothalló, akik fokozatosan veszítik el a hallásukat, akik szerették volna ha minél kisebbek a készülékeik, még akkor is, ha azzal nem hallanak elég jól. És akkor ott voltam én a kidekorált hallókészülékemmel és boldogan mesélek róla hogyan csináltam és miért.

Igen én úgy hiszem, egy stigma van a hallókészülékek és a CI-k irányában – egy stigma, amit fájó megtapasztalni, amikor egy „kontakt munkára” vagy egy interjúra megyek és negatív reakciókat kapok, amint a menedzser észreveszi a hallókészüléket vagy az implantot. Azzal, hogy nem rejtem el az implant processzorokat és megmutatom az implantjaimat élénk színekkel, valószínűleg úgy érzem, elkerülöm a megalázottság érzést és magamévá teszem a hallásvesztésem. Van egy praktikus célja is, mivel nem várhatom el, hogy az emberek észrevegyék, hogy halláscsökkenésem van és álljanak velem szemben, ha velem beszélnek (így olvashatok a szájukról), vagy egyéb akadálymentesítést alkalmazzanak, ha nem látják az implantjaimat. Az emberek státusszimbólumot csinálnak a szemüvegük kinézetéből, hát miért ne tegyék ugyanezt a hallókával?

Szerintem stigma van a Cochleáris implantokkal szemben. Láttam már pár siketet, egymás között jelezni rólam. Pár siket piszkált is amiért CI-m van. Olyan rossz volt, hogy pár vallási útmutatótól kellett tanácsot kérnem, hogy megőrizzem a pszichikai jóllétemet.

Destigmatizáló folyamat házilagos hallókészülék díszítéssel

„Strasszkövekkel díszítettem, de sajnos a sok maszk fel-levételtől leestek, mert nem mertem erős ragasztót használni, csak egy anyagbarát ékszerragasztót. De előtte megkérdeztem a hallókészülékeket forgalmazó cég képviselőjét, hogy lehet-e, nem károsítja-e a hallókészülékek anyagát. A célom az volt vele, hogy én magam jobban fogadjam el, és mivel vak vagyok, a strasszköveket ki tudtam tapintani, tudtam úgymond ékszerként kezelni.”

„Büszke vagyok a hallókámra. Eddig még nem volt díszítve, de megkérem a lányomat, szerezzen be olyan picike strasszkövet.”

„Ha már van nekem (szerk. megj.: hallókészülék), akkor már cukik is lehetnek.”

„Az a felfogás, hogy szeretnék, hogyha láthatatlan lenne, ahhoz a gondolathoz kapcsolódik, hogy a fogyatékoság rossz.”

„Hogy kitűnjenek (a hk-ek) és hogy az emberek rájöjjenek, h siket vagyok, nem pedig figyelmetlen vagy bunkó, hogy felhívjam a figyelmet a siketségemre, meg hogy bátorítsak másokat, h büszkék legyenek az eszközeikre, hogy megtörjem a stigmát, miszerint csak öregeknek van hk-ük, és, hogy az uncsi bézs helyett a ruhámhoz illő legyen a szín, hogy kielégítsem/örömet szerezsek a szerelmemnek a kis kézműves cuccokkal és végül mert szeretem”

„Művészként nem akarok viselni vmit, ami mindig a fejemen lesz (CI-m van) egy semleges (feketém van) színben. Szeretném tudni módosítani a cuccokat, amik hozzám tartoznak (a külső egység bevonatát) és ideiglenesen módosítani, ami nem tartozik hozzám.”

„Ugyanazért, amiért fasza cuccokat szeretnék. Hogy jól érezzem magam. Azért is, h az emberek lássák és ne kelljen sokat magyarázkodnom.”

„Gondolom ugyanazért, amiért az emberek az autójukat csinosítják pl. felnivel, fényekkel, új magnóval... Az egész lényege, hogy egyediek legyünk... mások legyünk... büszkék legyünk arra, akik vagyunk.”

„Szeretem a színeket az életemben, a szemüvegem szép színű, szóval miért ne akarhatnám, h a hallókészülékemnek is legyen valamilyen színe?”

„Élénk színű szemcsit hordok... miért ne lehetne a hallókészülékem a szemcsihez passzoló.”

„Az egyszerű válasz, h nem szeretem a bézst. Úh. miért is akarnék egy bézs hallókészüléket? Nem szégyenkezem a siketségem miatt, sem a hallókészülékek miatt, szóval a hallókészülékeim egyediek és feltűnők, akárcsak én. Nem veszek olyan hallókészüléket, ami láthatatlan akar lenni, mivel miért kéne elrejtennem őket? Ők a részeim, akárcsak a karom vagy a hajam. A karomat tetováltatom, a hajamat festem, úh. teljesen észszerű, h a hallókészülékeimet is csinosítom.”

„Szeretem megmutatni a személyiségem.”

„Azért pimpelem a fiamét, mert faszán néz ki. Én se mászkálnék gusztustalan szemüveggel az arcomon. Bár nem gondolom, h a hk-t el kéne rejteni... megnyitják a beszélgetést és jobb „tanuláshoz”

„De az emberi történelem alapján is az emberek szeretik a művészetet. Szeretik az esztétikus ruhákat, cipőket, ékszereket stb. Mivel a hk-ek ehhez hasonlóak, logikus, hogy az emberek díszíteni szeretnék. Mivel ez az, amit az emberek csinálnak. Szeretjük a csini dolgokat.”

„A 70-es éveim elejében jártam, amikor először elkezdtem a hallókészülékeim csinosítását. Több okból – ha már ez van nekem, akkor felnagyítom (siketség tudat), láttam egy képet egy apáról, aki leborotválta a fejét és csináltatott egy CI tetoválást arra a helyre a fején, ahol lett volna neki, ha szüksége lett volna rá. Gondoltam – ha ő meg tudta tenni, én is meg tudom tenni (nekem már 2 CI-m volt akkorra) és a csinosítgatásuk sok beszélgetést indított el (hozott), még le is fotózott valaki, hogy megmutathassa az unokájának, aki CI-műtét előtt állt. És sokan mások észrevették és beszélgetni kezdtek velem róluk (CI). Csodálatos siketség tudat.”

„Mert egész életemben bézs hallókészülékeim voltak és „tisztá” illesztékeim annak érdekében, hogy minél kevésbé nézzen ki tolakodónak. Hát nem azok. Ha már nyilvánvalóak, akkor miért ne szórakozzak velük egy kicsit.”

„Ugyanazért, amiért az egyik szemüveget választod a másik helyett – mert szépen néznek ki. Számomra a hallókészülékek olyanok, mint a szemüvegem, és szeretem, ha a saját stílusomat

tükrözik, úgyhogy miért adjam fel és legyek csak uncsi és barna? Csak egy picivel érdekesebbé teszi őket.”

„Én abban hiszek, hogy hangosan és bátran viseljem őket.”

„Eredetileg a kényelem miatt pimpeltem. A csőbevonat megvédte a fülem a szemüveg-maszk-hk kombótól, h felsértse a fületem”

„Én szintén egy fősodratú suliban dolgozom jó pár hasé diákkal, akik szégyellik az övéiket (hallókészüléket), úh. az enyémet feltűnőre csinálom meg, hogy egy büszke példakép lehessek, mivel én vagyok az egyetlen felnőtt a suliban, aki hallókészüléket visel.”

„Az enyémet nagyon feltűnően viselem, így mások kérdezni fognak róla. Én egy tanár-könyvtáros vagyok és szeretném, ha a „gyerekeim” tudnák, hogy ők bármik lehetnek.”

„Az én 9 évesem imádja hozzászínezni a processzorát a ruhájához. Néha matricákat is ad hozzá különleges alkalmakra. (Karácsony, valentin nap, szent patrik nap (ír ünnep), húsvét... a születésnapjára (fiú) és néha csak úgy szórakozásból. Örülök, h nem szégyelli és nem szégyenkezik a „fülei” miatt és hangosan és büszkén viseli.”

„Csak ezen a héten szereztem tudomást erről az oldalról és, hogy a népek blingelik a hk-eiket. (10 éve, amikor kórházba kerültem, akkor blingeltem a járókám egy hosszú hétvégén. Ez nem újdonság számomra!)”

„Gyerekként matricákkal és különböző bevontokkal dekoráltam a hallókészülékem és színes illesztékeim voltak. Amikor 14 évesen megkaptam a CI-m, akkor rajzoltam meg az első dizájnomat rá ceruzával. (nem volt túl sok alkotói kellék). Rájöttem, hogy ez egy érdekes módja az önkifejezésnek. Általánosban akartam a legjobban elrejteni, valószínűleg, mivel akkor „öntudatosabb voltam” és sok korombelivel találkoztam. Azt szerettem volna, ha nem emiatt tűnök ki, hanem egyéb kvalitásaim miatt. Most 29 vagyok, és nem dekorálom és a legunalmasabb barna színű van. De minél öregebb leszek, annál kevésbé érdekel, hogy néz ki, ami azt jelenti, h nem szégyenkezem miatta; és ha egyszerre sok emberrel találkozom, akkor igyekszem láthatóvá tenni azzal, h felkontyolom a hajam az első pár napban. Sokkal egyszerűbbek a dolgok, ha az emberek egyből levágják, h CI-s vagyok.”

„Minél nyilvánvalóbb az enyém, annál könnyebb a hallóktól megértésre találni. Ráadásul szeretem, ha minden megfelel az ízlésemnek – és a lehetőség, h változtassak a kinézetem az egy öröm.”

Semleges:

„Az egyszerű funkcionalitást kedvelem, de volt már színes illesztésem, kék. Lehetne variálni, de inkább eszköznek tekintem.”

Váratlan reakciók a környezettől:

„Voltak, akik azt hitték, h a CI-m egy új iPod cucc vagy mi. LOL”

„Szeretném ha kitűnnének, de egyszer, amikor kék illesztésem volt, megkérdezték miért viselek kék „tac”-ot a fülemben. Nem tudták, hogy ezek hk-ek.”

Szerinte nem stigmatizáló, és a díszítéssel csak a választását fejezi ki:

„A gyerekek számára ugyanazért, amiért minden más „karakterek” (hősök, mesefigurák stb.) vannak, hogy elősegítsük, hogy megszeressék őket, gondját viseljék és hordani/birtokolni/használni akarják gond nélkül. És hogy egyedi legyen. Ha belegondolsz miért teszünk ábrát a cipőre vagy a ruhára vagy tolltáltóra vagy uzsisdobozra: miért lenne az ok bármiben is más? Nincs stigma a cipőkkel kapcsolatban, de sokféle színben és dizájnban vannak. Az emberek a választásaikkal fejezik ki a személyiségüket és az ízlésüket.”

„Ó arra emlékeztetsz amikor a dupla CI-s nagyfiamat elvittem a Londoni metróba amikor 4 éves volt és csodálattal nézelődött maga körül. Nagyi nézd, mindenkinek varázsfüle van.

Én inkább nem értek egyet veled, ha a CI viselés stigmát okoz, akkor a szemüveg, fogtömés is ugyanilyen lenne? Legyél boldog, h van CI-d és hogy hallasz vele, tényleg ennyire érdekel mit gondolnak mások?”

„Nem stigmatizál. Sőt, lassan a gyerekeken kívül nem érdekel senkit "mint olyan" , nagyon segítőkészek az emberek.”

„Egyáltalán nem tapasztaltam, hogy stigmatizáló lenne. Sokkal inkább pozitív hozzáállást, megértést és türelmet vált ki a viselése.”

„Sajnos azt nem tudom még elviselni, ha fel van kötve a hajam, mert olyan érzésem van hogy mindenki a hallókészüléket nézi, pedig biztos nem. Ettől függetlenül nem találok stigmatizálónak, az életem része, nagy baj lenne, ha nem hordanám mert nem hallanék nélküle...”

Testkép része-e? (magyar csoport)

„Tudok rá a testrészemként tekinteni, csak a külvilág számára még kicsit rejtőzködik ez a testrészem, de hátha majd egyszer.”

„Semmiképpen sem tartom a testem részének. Egy csodálatos eszköz, amely megkönnyíti mások megértését.”

„Nem a testem része. Némileg határeset az okos implantátumok felé, mert vannak helyzetek, amikor előnyben vagyok általa a hallókkal, például zajban. Látom, hogy megfeszülnek.”